

MIDDAGEN

av Jörgen Stattin, 12 november 2015

Johan traskar hemåt i snöyrån och drar upp halsduken för att skydda munnen mot den kalla vinden. När han tar vänster in på gatan där han bor ser han de upplysta träden i trädgården, små fyrar i ett stormigt hav. Han kommer närmare, ett varmgult ljus väller ut från de många fönstren och på husets ytterväggar syns rimfrost. Men där finns även fläckar utan rimfrost, tecken på läckande värme.

Redan på farstutrappan möts han av barnen som slänger upp dörren och rusar fram i en tävling att komma först.

– Pappa! Pappa!

Han kramar om dem alla fyra innan han med barnen runt benen går in och stänger dörren efter sig. Gnuggar sedan sin näsa mot var och en av dem, njuter av deras varma nästippar mot hans. Det är en liten ritual han delar med barnen sedan de var små, alltid när de ses och alltid när de säger hejdå.

Det är dagen innan julafton, imorgon ska hela familjen åka till farmor och farfar på andra sidan stan. Men ikväll ska de ha middag hemma, med barnens bästa kompisar och deras mamma och pappa.

Marie kommer ned från övervåningen, bara hon bemästrar att gå ljudlöst nedför trappen. Hon har tagit på sig den ljusblå klänningen som framhäver hennes figur. Den han köpte till henne i Milano för så många år sedan. Den han älskar, men som hon nästan aldrig vill bära i hans närvaro längre.

– Hej, vad fin du är!

– Hej Älskling. Kan du hjälpa mig att dra upp i ryggen.

Johan drar upp kedjan och Marie vänder sig sedan om så att Johan ska kunna kyssa henne men när han närmar sig munnen vänder hon kinden till. Vill inte att han ska förstöra sminket.

– Gå upp och ta en dusch och byt om nu! Roger och Karin kommer snart.

– Jag följer med!

Det är deras yngsta som alltid vill vara nära Johan när han är hemma. Han småspringer efter och pratar oavbrutet på det sättet som bara föräldrar kan tyda.

Marschallerna är tända och bordet dukat med deras finaste linne. Det lyser i varje rum från fotogenlampor, julgransbelysning och levande ljus. Doften av fotogen, barr och uppvärmd glögg följer med barnen när de uppspelta springer runt mellan rummen i väntan på gästerna. Ett dovt knack på ytterdörren.

- Nu kommer de!

Barnen blir genast exalterade och blyga på samma gång och ställer sig i hallen medan Marie passerar dem för att öppna.

- Välkomna!

Roger och Karin och deras tre barn stiger in i tamburen. Barnen hälsar artigt, först på Marie och sedan Johan, innan de smiter emellan dem in i huset.

- Vänta, ni kan väl ta av er jackorna i alla fall! ropar Karin efter dem.

De slänger dem på golvet innan de springer iväg med husets barn till övervåningen. Johan plockar upp dem och hänger dem på små färggranna barngalgar.

- Vad härligt att vi hann få både minusgrader och snö innan jul.
- Tycker du? Roger småler. Ja, jag vet att du älskar det Johan, men för min del hade både minusgrader såväl som snö gärna fått utebli, som förra året.
- Ja, då kommer våren fortare! Marie går fram till Roger som vänt sig om så att hon ska kunna ta hans rock
- Precis! Tacka vet jag London. Där var det plusgrader.

De följs in i salongen där Marie håller upp glögg till gästerna. Hon börjar fylla Rogers glas

- Eller du kanske hellre hade velat ha en whisky?
- Nej men för allt i världen Mia. Jag tar detsamma som ni andra.

De står med sina glöggglas vid det stora fyrkantiga fyrtiotalsfönstret och lyssnar på vinden som ljuder utanför. Man kan nästan känna hur den blåser genom det illa isolerade fönstret. Karin kommenterar den nya utebelysningen som Johan satte upp föregående vecka.

- Så mysigt att lysa upp träden så här i vintertid.

Det glittrar i Karins ögon när hon tittar på Roger. De kan rymma glädje eller sorg, eller bara en förhoppning.

- Ser du Roger, som små diamanter som växer ut från varje gren. Skulle inte vi också kunna ha det?
- En av tio vintrar ser ut så här. De andra vintrarna har vi varken snö eller minusgrader. Det fina glittret på träden uteblir och du beskyller mig för att det inte blev som du tänkt dig.

Han skrattar när han säger det sista, vänd mot Marie.

- Ja det är ju Johan som tycker om det där säger hon. Något han plockat upp från Amerika. Självt tycker jag det är alldeles för pråligt med så mycket ljus i trädgården.

Till middagen kommer alla barnen ner. För första gången sedan de började med den här traditionen för tre jular sedan, har Johan placerat barnen insprängda mellan de vuxna, istället för på en egen sektion vid bordsändan som tidigare år. Marie tycker inte om det. Hon tycker att barnen ska sitta mer för sig själva. ”Så kan de vuxna föra ett ostört samtal

och barnen få prata om sitt på sin ända bordet”, brukar hon säga. Johan har aldrig hållit med om det och just i år bestämde han sig av någon anledning för att duka som han vill. Det verkar hur som helst inte bekymra Roger som kommenterar Marias urringning på sitt eget charmerade sätt. Eller kanske olustiga, om man inte förstår att uppskatta hans sätt. Barnen lyssnar inte. Men Marie skiner upp och returnerar komplimangen, ja hon uppfattar det som en sådan, med att berömma hans slips. *Om ändå Johan kunde ha en sådan sofistikerad klädsmak*, tänker hon. *En annan sak han plockat upp i Amerika, det dåliga sinnet för stil.*

Johan hörde både vad Roger sa och i vilket tonfall han sa det. Han slungas tillbaka i en tanke som satte sig redan vid fördrinken. Rör sig inte Marie annorlunda när Roger är med? Det går inte att ta på men hon sänder på något sätt ut en annan energi. Konstigt att han inte tänkt på det förr eller är det kanske bara inbillning. Det var ju han som lärde känna Roger när de tränade sina äldsta barns fotbollslag tillsammans för så många år sedan. Det var han som övertalade henne att de skulle försöka lära känna dem bättre, eftersom barnen tycktes leka så bra ihop. Något i balansen har förändrats. Även med andra, Johan tappar ofta bort henne, hamnar ensam som tredje hjulet bland andra par som står tillsammans. Marie brukar vara som bortläst tills Johan hittar henne. Ofta har hon då stött på just Roger och Johan brukar känna det som om han avbryter något. Avbryter vad?

Middagen fortlöper med kallprat och tafatta försök från Johan att integrera barnen i de vuxnas konversation. Men han kan inte riktigt släppa de tankar som nu fått fäste. Äter upp den sista prinskorven och torkar sig om munnen innan han ursäktar sig lite mumlande.

Det är knappt någon som märker när han lämnar bordet och går upp på övervåningen.

Han stänger sovrumsdörren efter sig och börjar leta. Från undervåningen hör han att ljudnivån är hög, även från de vuxna. Alkohol gör så med folk och Johan är sedan länge van vid att inte känna sig som en i gruppen efter att den första vinflaskan tömts. Han vänder försiktigt på alla saker i lådorna i Marias nattygsbord. Nattygsbordet han aldrig får närma sig. En gång hittade hon inte sin mobiltelefon och han ville hjälpa henne att leta. Marie blev vansinnig. Sa att det var privat, även om man varit gifta i tjugo år måste man få ha privata utrymmen!

Han tittar under madrassen, öppnar Marias byrålådor, en för blusar och linne, en för tröjor och en för... underkläder. Där bland trosor och bh:ar hittar han det han söker. Kuvert utan frimärken med hennes namn, ett glänsande etui med små pärlor på. Inuti etuiet ett smycke han aldrig sett förut. Breven, korta men detaljrika. För detaljrika, det går inte att stänga ute bilderna som spelas upp i hans huvud.

Johan lägger snabbt tillbaka allting som det låg och går in på toaletten. Han är yr och kan inte riktigt orientera sig, men barnens rop från nedervåningen kallar honom tillbaka till verkligheten.

- Pappa var är du!
- Jag kommer snart! ropar han tillbaka, innan han snabbt stänger badrumsdörren.

Han hinner inte till toalettstolen innan allt kommer ut. Ståendes på knä, vätska som sprutar okontrollerat likt en nyfunnen oljekälla. Ganska snart blir det mer ett stilla droppande och Johan försöker återfå fattningen medan han fortfarande darrar okontrollerat.

Fan Johan skärpt dig! Lugna dig! Han sköljer ansiktet i panik med iskallt vatten. Det räcker inte. Han sliter av sig skjortan och tvättar sig på överkroppen. En stor klick tandkräm i munnen innan han öppnar.

- Pappa!! från nedervåningen.

Han har nog inte varit borta mer än tio femton minuter och börjar känna sig redo att gå ner igen. En ny skjorta från garderoben, några djupa andetag och en lång titt i spegeln. Skärpt dig för fan Johan! Ta dig igenom kvällen, julhelgen, nyår. Inte förstöra för barnen. Han går ut, sträcker sig efter ledstången och går ned med långsamma steg. I huvudet förbereder han svaret på var han varit. Spillde gravlaxsås på skjortan och blev tvungen att byta. Kanske något om att naturen kallade... Men frågan kommer inte.

Istället Marias röst, glad, förväntansfull.

- Roger har köpt presenter till barnen, från London! Jag har sagt till honom att det hade han ju inte behövt.
- Det är väl klart barnen ska ha lite presenter, skrattar Roger. Det är inget märkvärdigt, bara något jag plockade upp på Harrods.
- Ja!! Visst är han snäll Pappa!? Alla barnen pratar i munnen på varandra.
- Men han glömde dem i bilen säger den äldsta. Mamma följer med Roger och bär.

Johan tittar på Marie. Vem är hon?

- Ja, jag tänkte att jag kan göra honom sällskap... så slipper han gå ensam och jag kan hjälpa honom bära. Du och Karin kanske kan duka av här så tar vi lite avec när vi kommer tillbaka? Ja inte du då förstås, men du brukar ju vilja ja ha lite must istället.

Johans yngsta tittar upp med uppspärrade ögon mot Marie och Roger som redan står med ytterkläderna på.

- Gå nu mamma, skynda er! Du är så snäll Roger!

När Johan och Karin dukat av sätter de sig mitt emot varandra. Johan fyller på Karins tomma vinglas. Barnen är på övervåningen. Ljudet hörs genom taket från den stora ljudanläggningen Johan köpte till dem förra julen. För att ljudet skulle vara lika bra som bilden från projektorn, även den en julklapp från Johan ett tidigare år.

- Borde de inte vara tillbaka nu? säger Johan

Karin tittar lite förvånad på honom.

- Hon vaknar med dig, och han med mig. Även imorgon.